

Българска ТОРА

Издание на Съюза на лесовъдите в България

ISSN 1312-7055

Брой 2 (31), год. VII, май 2011 г., София 1303, ул. "Антим I" №17
www.bulgarian-foresters.org e-mail: bggora@abv.bg

Тържествено откриване на Седмицата на гората 2011

На 4 април лесовъдите от цялата страна откриха своята празнична Седмица с тържество в Националния исторически музей. С приветствено слово към присъстващите се обърна д-р Мирослав Найденов - министър на земеделието и храните.

Тържеството бе споделено от Павел Шопов - заместник-председател на Народното събрание, Десислава Танева - председател на парламентарната комисия "Земеделие и гори", Емил Димитров - зам.-председател на комисията, Нона Караджова - министър на околната среда и водите, които поздравиха лесовъдската колегия. От ръководството на Изпълнителната агенция по горите участие взеха инж. Красимир Каменов - зам.-изпълнителен директор, и инж. Валентина Маринова - главен секретар на ведомството.

Наградите, които всяка година се присъждат от Съюза на лесовъдите и Изпълнителната агенция по горите, бяха връчвани от министъра на земеделието и храните д-р Мирослав Найденов, и председателя на Съюза на българските лесовъди доц. д-р Иван Палигоров.

Отличието "За цялостен лесовъдски принос" е за инж. Иван Георгиев - гл. експерт в РДГ - Берковища. За 2010 г. съзвание "Лесовъд на годината" е отличен инж. Пенчо Дерменджиев - директор на РДГ - Пловдив. Още трима колеги бяха отпълнени за достоен труд през годината - инж. Мариана Терзиева - директор на ДГС - Борима (РДГ - Ловеч), инж. Тодор Бонев - зам.-директор на РДГ - Велико Търново, и инж. Митко

Комитов - директор на ДГС - Славейно (РДГ - Смолян).

Министър Найденов връчи и награди на трима служители за приноса в опазването на горите за миналата година - Милен Петров - горски стражар към РДГ - Русе, Лако Лаков - горски стражар към РДГ - Ловеч, и Димитър Петеларов от РДГ - Кърджали.

Председателят на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост инж. Петър Абрашев награди с грамота за активна синдикална дейност инж. Константин Чолаков от РДГ - Смолян.

В парковото пространство край Националния исторически музей министрите Караджова и Найденов, както и зам.-министър доц. д-р Георги Костов и отличените лесовъди, засадиха дръвчета.

"Законът за горите - гаранция за бъдещо устойчиво развитие" - бе темата на презентация, изнесена от зам.-министъра на земеделието и храните доц. д-р Георги Костов, пред лесовъдската колегия.

Доц. д-р Георги Костов връчи сертификати за тази година по управление на качеството ISO 9001:2008 на РДГ - Ловеч, Държавните горски стопанства в Троян, Старо Оряхово, Варна и Държавните ловни стопанства "Кормисощ" - Лъки, и "Дикчан" - Сатовча.

За всички участници концерт изнесе триото на тенорите "Великолепни гласове".

Седмица на гората 2011

• РДГ - Варна

По случай Седмицата на гората по традиция бе извършено залесяване в Юбилейната гора, създадена в кв. Аспарухово през 2005 г. по случай 125-годишната от създаването на първата горска служба в района. Областният управител на Варна Данчо Симеонов и директорът на РДГ - Варна, инж. Никола Симеонов поздравиха участниците в празненството.

• София

В рамките на Седмицата на гората Студентският клуб по опазване на природната среда (СКОПС) при Лесотехническия университет организира залесяване на изсечена площ в м. Цветна поляна на Витоша. Гората е била унищожена от корояди. Специално за инициативата ДГС - София, предосстави необходимите фиданки. Бъдещите лесовъди обещаха да организират още подобни инициативи.

• ДГС - Пирдоп

Държавното горско стопанство в Пирдоп организира ден на отворените врати в разсадник "Манджерин". Граждани се включиха в инициативата, за да научат повече за гората, залесяването и опазването на природата. Повечето от въпросите към лесовъдите бяха за избора на дървесните видове за залесяване, отглеждането и опазването на засадените фиданки. Интерес представляваше и информацията за декоративните видове за залесяване. По време на честването на Седмицата на гората беше извършено залесяване на 9 дка с черен бор, в което се включиха 170 доброволци и лесовъди.

По случай 110 години от първите залесявания в землището на Копривщица бе открито дървено пано, изработено от Илия Илиев. Уникалната изработка намери място в двора на училището в града. Паното бе открито от директора на ДГС - Пирдоп, инж. Светослав Петров. На откриването присъстваха представители на Горското стопанство, Община Копривщица, ветерани лесовъди и много граждани.

• РДГ - Стара Загора

На 6 април по инициатива на Районната дирекция беше залесена опожарена площ до с. Дъбрава и бе поднесен венец пред паметника на Митрополит Методи Кусев - създател на парка "Аязмото" край Стара Загора.

• РДГ - Ловеч

На 6 април в Плевен се състоя честване на Седмицата на гората и отбелязване на 100-годишния юбилей на ДГС - Плевен. На тържеството присъстваха Цецка Цачева - председател на Народното събрание, Христина Янчева - народен представител, кметът на Плевен Найден Зеленогорски, областните управители на Плевен и Ловеч, инж. Бисер Дачев - изпълнителен директор на ИАГ, инж. Красимир Каменов - заместник изпълнителен

директор на ИАГ, проф. Нино Нинов - ректор на ЛТУ, доц. Иван Палигоров - председател на СЛБ, лесовъди и много граждани. Директорът на РДГ - Ловеч, инж. Павли Богдански откри тържеството. По случай едновековния юбилей от създаване на горската служба в Плевен директорът на ДГС инж. Яни Петков запозна присъстващите с историята на стопанството, а официалните гости поднесоха приветствия. Тържеството продължи със залесяване в лесопарк "Кайлька", награждаване на колективи на горски стопанства и лесовъди, както и деца, отличили се в изложбата-конкурс за гората.

Общо събрание на СЛБ

На 16 март в Аулата на Лесотехническия университет се проведе Общо събрание на Съюза на лесовъдите в България. Присъстваха 43 делегати от всички регионални структури на Съюза. В дневния ред на събранietо бяха включени отчет за дейността на Съюза през 2010 г.,

отчет за финансовото състояние, проект за бюджет за 2011 г. и организационни.

Доц. Иван Палигоров - председател на СЛБ, представи подробен отчет за дейността на Съюза през миналата година. В изпълнение на главната цел, съгласно чл. 2 от Устава на СЛБ, Съюзът да съдейства за възпроизвъдст-

вото, опазването и устойчивото стопанисване на горите независимо от тяхната собственост, членовете на УС и Председателството на СЛБ положиха необходимите усилия за активното участие на Съюза не само по време на Седмицата на гората, но и при провеждане на редица мероприятия в горите през годината. Съюзът се включи при изготвянето на новия Закон за горите. Организираха се публични дискусии. Изразено бе становище по най-важните за горскостопанския отрасъл проблеми и бяха приети всички направени конструктивни предложения при изготвяне на закона.

На стр. 6

Предизвикателства на по-съвършеното

Продължение от бр. 1

Планът се изготвя за всяка планова единица под формата на книга. В него се съдържат обща част, характеристика на природо-икономическите условия, дендробиометрични данни за горските насаждения, раздел за ползване на дървесина, раздел за създаване на култури, раздел за противопожарни мероприятия, раздел за инфраструктура (с включени сегашна пътна система и планирана за изграждане), като в края има глава обобщен отчет от извършеното ползване по насаждения и години (книга на ползването) и други. Аналогично е съдържанието на горската стопанска програма, но с по-кратка част от задължителната обща информация.

С въвеждането на горските стопански планове и програми трябва да се постигнат предварително заложени цели. На базата на възприет регуляторен подход с горскостопанския план може да се създаде възможност за насищаване на сътрудничеството между заинтересованите страни чрез оптимизиране на наличните умения и ресурси и свеждане до минимум на бюрократията. Ефективността и надеждността на планирането ще зависи в крайна сметка от това дали в горския стопански план са посочени ясни цели и стандарти, осигуряване на непрекъснатото подобряване и прозрачни процедури за мониторинг и докладване на резултатите.

Регуляторният подход е система, която включва комбинация от самоуправление и неправителствен контрол, както и комбинация от на-

сърчителни и наказателни мерки. Комбинацията се балансира в зависимост от то-ва дали целта е да се предотврати вреда върху околната среда чрез насищаване на добри практики, чрез обучение, образование и сътрудничество, или чрез налагане на санкции при неспазване.

Прилагането на един или друг регулативен подход е свързано със съответните социално-икономически условия. За нашата страна системите за саморегулиране трябва да имат ниво на държавен контрол чрез независим контрол за съответствие и налагането на санкции, което в процеса на саморегулиране не се получават приемливи резултати. Чрез горскостопанските планове и програми се налага да се спазват определени горски политики в развитието на горите, да се проследяват резултатите и съответно да се налагат определени санкции, което се нарушават.

В горския стопански план и програма се включват редица задължителни предписания, които са определени в областните планове за развитие на горите. Съдържат насоки, с които се подпомага вземането на решения в ситуации, при които е необходим по-гъвкав под-ход за постигането на определени резултати или цели. Тези решения се реализират на базата на утвърдени или възприети стандарти, какви-то могат да бъдат регламентирани с наредба видове сечи, добри лесовъдски практики, определени режими на стопанисване и други.

Горските планове и програми като инструменти за

оперативно или стопанско планиране обслужват пряко мениджърите/лесовъдите и собствениците на гори. Те съдържат недвусмислени указания за стопанисване на горите - поставените чрез планираните цели и насоки, възможното ползване за определен период, възстановя-ване и други. От друга страна, трябва да се избегнат прекалено ограничителните предписания, да се създадат възможности за професионална оценка и оперативна гъвкавост в променлива сре-да за постигане на целеви ре-зултати.

Природосъобразното стопанисване на горите е доказан начин за съчетаване на традиционните цели на дървопроизводство с поддържането на екологичните функции на горските екосистеми. С тази цел трябва да се разширяват дейностите от производство на дървесина към насищаване на защитата на съществуващите естествени гори и възстановяването на деградиралите горски екосистеми за постигане на устойчиво използване на горите. Факт е, че не всяко досегашно стопанисване е природосъобразно, което налага необходимост от трансформация. С осъществената организация на планирането в горските стопански планове и програми по описания начин става възможно прилагането на система и методи за трансформация на насаждения към природосъобразното стопанисване.

Промените в обществените, екологичните и икономическите условия у нас доведоха до промени и в съответните отраслови законо-

дателства. По традиция в Закона за горите като водещо начало за вземане на управлениски решения се поставя лесоустройството на планиране. В същото време целите при формулиране на горската политика по места са в пряка зависимост от отношенията между горската администрация, местните власти и местното население, основани на сътрудничество, прозрачност, демократични и пазарни принципи. Това се оказва твърде важно за успеха на планирането и до голяма степен за развитието на процесите.

Свръхцентрализираната държавна администрация и прекаленото вмешателство и контрол от управляващите структури, преодоляване на някои организационни ограничения, свързани с останалата структура на планиране и стопанисване на горите, и управлението на процесите, свързани с горските ресурси, са само част от мотивите да се сподели опитът и съвременните европейски практики и да се въведе още едно ниво на планиране чрез областните планове за развитие. При тях на по-високо ниво се провежда планиране за развитието на горите, което е задължително за всички собственици и ползватели. По този начин се гарантират обществените интереси към горите чрез консенсус на всички заинтересованни и планирането е същинският управлениски инструмент за контрол и устойчиво управление.

С областните планове за развитие на горите се поставят следните цели:

• съгласуване на тема-

тичните елементи (катогории, функции, зони), които имат въздействие върху територията, като се приемат задължителните разпоредби на планиранията;

• максимална прозрачност - чрез участието на всички заинтересовани лица и организации при приемането на плана (и в етапите на подготвянето му);

• всички основателни искания към горите могат да бъдат взети предвид и да бъдат определени произтичащи от тях права и задължения;

• собствениците на гори получават ясни рамкови условия и по този начин недвусмислено се очертава оставащата свобода на действие. Обективно и равнопоставено се конкретизират всеобщите ограничения, специалните ограничения към тях се локализират на терена и по-късно се фиксираят в подходящи инструменти за изпълнение, задължаващи собствениците;

• решението на конфликти от всякакъв вид става вече по време на планирането, а не чак при изпълнението на мероприятията, защото заинтересованите организации, населението и отговорните държавни служби се информират и могат да участват в планирането на горите;

• държавната служба по горите (Изпълнителната агенция по горите) получава инструмент за управление, който ѝ позволява да контролира развитието на горите и дава възможност правилно да поставя приоритети при всички дейности, най-вече при одобрени-

то на проекти и при разпределението на компенсации и финансови помощи.

Областните планове за развитие на горските територии (ОПРГТ) включват специализирани карти за горските територии по смисъла на Закона за кадастъра и имотния регистър и по смисъла на Закона за устройство на територията, имат статут на устройствени схеми и се изработват за всички горски територии, независимо от тяхната собственост, като се хармонизират с областните стратегии за развитие. Един областен план за развитие на горските територии обхваща горските територии на цялата област. Изработването на ОПРГТ се взлага от съответните регионални дирекции по горите. Преди утвърждаване на областните планове за развитие на горските територии се провежда процедура по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона по реда на Закона за биологичното разнообразие и широко обществено обсъждане по общини. ОПРГТ се утвърждават със заповед на министъра на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Това е основният документ, който регламентира действието по опазването на природата и устойчивото ползване на нейните ресурси. С него се идентифицират най-важните особености и проблеми на горските територии, извършва се функционално зониране на горските територии и зоните за застраховка от урбанизация и се опре-

Декларация на Съюза на лесовъдите в България

Съюзът на лесовъдите в България се обврна с декларация, адресирана до министър-председателя на Република България Бойко Борисов, с копие до министъра на земеделието и храните д-р Мирослав Найденов, в която протестира срещу намеренията на Правителството на Република България да премести седалището на Изпълнителната агенция по горите.

В декларацията се казва: "Съюзът на лесовъдите в България подкрепи усилията на правителството на Република България за провеждане на реформи в горите и със своите членове подпомогна изготвянето на проекта за нов Закон за горите от Народното събрание е само първата стъпка от реформата. Много по-важно е успешното прилагане на

закона и подкрепата му от всички заинтересовани страни.

Като подчертаваме нашата загриженост за бъдещето на българските гори и тяхното устойчиво и природосъобразно стопанисване в унисон с установените европейски практики, изразяваме нашето беспокойство в следните две насоки:

1. В приетия нов Закон за горите специалните изисквания за извършване на дейностите в горските територии ще бъдат регламентирани с конкретни наредби. Предвиденото в закона технологично време от 1 месец за тяхната подготовка е недостатъчно за разработването на качествени и отговорящи на европейските стандарти нормативни документи. Повечето наредби трябва да влязат в сила от 11 април 2011 година. В противен случай има опасност

от блокиране на работата в горския отрасъл.

Съюзът на лесовъдите в България смята, че при бързаното приемане на тези наредби без необходимото обсъждане с всички заинтересовани страни може да доведе до намаляване на подкрепата за реформите в горите.

2. Промяната на седалището на Изпълнителната агенция по горите (ИАГ) извън София би затруднило комуникацията и координацията на дейностите между Министерството на земеделието и храните и Изпълнителната агенция по горите, както и между ИАГ и същите органи на централната власт точно в момент, когато е необходима специализираните наредби да бъдат съгласувани с министерствата и ведомствата, а това може да компрометира реалното съществуване на рефо-

мат в горския сектор. Из-насянето на централната администрация, отговорна за управлението на горите, от пределите на столицата ще затрудни в максимална степен постигането на един от основните

принципи, залегнал в новия Закон за горите - прозрачността при провеждането на реформите и участието на всички заинтересовани страни.

Тази децентрализация би оказала негативно влияние и върху осигуряването на дългосрочните функции на горите и насищаването на развитието на сектора при управлението, планирането, ръководството и контрола на дейностите в горския сектор. Това ще доведе до непълноценното използване на капацитета на научните институции, работещи в сферата на горското стопанство, като Лесотехническия университет, Института за гората

при БАН и други.

Децентрализацията ще доведе до загуба на изграждане с десетилетия административен капацитет на централната администрация, обучавана не само с бюджетни средства, но и със средства на Европейския съюз, ООН и други международни институции.

Не на последно място трябва да се отбележи, че ще е необходим значителен разход на финансови средства за цялостно оборудване на сгради и преместване на администрации в момент на икономическа криза, когато бюджетът не може да осигури средства за неотменимо по-важни дейности в горите като залесяване и строителство на горски пътища.

Ние, членовете на Съюза на лесовъдите в България, възприемаме това намерение на Правителството като моментно недо-

оценяване на значимостта на българските гори като природен ресурс с незаменима стойност за бъдещето на нашето общество. Още повече, когато съществуването на тези намерения се извършва именно в Международната година на горите, когато светът обръща своето внимание към значимостта на природен ресурс.

Съюзът на лесовъдите в България изразява пред Вас пълното несъгласие на своите около четири хиляди членове и остро се противопоставя на намеренията на Правителството на земеделието и храните да променят мястото на седалището на Изпълнителната агенция по горите - основната институция, отговорна за формиране на държавната политика при управлението на българските гори!"

горско планиране

делят общите цели по тяхното управление, както и конкретните изисквания за тяхното постигане. Областните планове за развитие на горите са насочени към определени големи горски територии и обслужват интересите на всички заинтересовани в тези райони - собственици, лесовъди, общини, неправителствени организации, ползватели на дървесина, търговци, дървопреработватели.

Областният план за развитие на горските територии включва: описателна част, единна горскостопанска картина основа за горските територии в подходящ мащаб, специални планове и други приложения. В описателната част се съдържат обща информация за територията, предмет на планиране, която включва природни, технически, законови и икономически рамкови условия. Съдържа се информация за съответните зони в текстов и табличен вид и на карта. Ясно са дефинирани целите и задължителните мероприятия, разпоредбите за контрол и за мониторинг. Задължително се посочват източниците на информация, като за основа се използва съществуващата информация в ИАГ, РДГ, ДГС/ДЛС, ДПП, ЛУП и собствени проучвания.

В този раздел се определят основните функции на горските територии/горските екосистеми, извършва се зониране на териториите според различните им функции въз основа на съществуващи документи или чрез предложения. След провеждане на процедурата по об-

съждане се приемат предложениета за съответните зони и техните режими. Те се пренасят на картната основа и се описват в табличен вид до ниво подотдел/имот. Специално се отбелязват зоните, за които ще се извърши плащане за екосистемни ползи. Областните планове за развитие на горите освен горските карти, текстовата част и табличите включват и специални планове и различни приложения.

Представеното сътрудничество има няколко нива - обмен на информация, съгласуване на решения и обща изработка.

Процесът на сътрудничество е от голямо значение за решаването на съответните въпроси при планирането. Първата стъпка е да се изяснят въпросите и проблемите, предизвикващи загриженост от заинтересованите страни и вземашите решения. Следващата стъпка е да се определят ключовите екологични процеси, както и социални и икономически стойности, заедно с техните мащаби и взаимодействие. Разбирателството и консенсусът са в основата и са изходна точка за вземането на съответните решения.

Различни социално-икономически функции от горите са в пряка връзка с диференцираните потребности на населението. Освен определените функции на горите благосъстоянието на хората се влияе от различни въздействия на горите върху околната среда.

При устойчиво управление на горите трябва да се вземе предвид съвместността между горските функции въз основа на съществуващи документи или чрез предложения. След провеждане на процедурата по об-

съждане се приемат предложениета за съответните зони и техните режими. Те се пренасят на картната основа и се описват в табличен вид до ниво подотдел/имот. Специално се отбелязват зоните, за които ще се извърши плащане за екосистемни ползи. Областните планове за развитие на горите освен горските карти, текстовата част и табличите включват и специални планове и различни приложения.

Представеното сътрудничество има няколко нива - обмен на информация, съгласуване на решения и обща изработка.

Процесът на сътрудничество е от голямо значение за решаването на съответните въпроси при планирането. Първата стъпка е да се изяснят въпросите и проблемите, предизвикващи загриженост от заинтересованите страни и вземашите решения. Следващата стъпка е да се определят ключовите екологични процеси, както и социални и икономически стойности, заедно с техните мащаби и взаимодействие. Разбирателството и консенсусът са в основата и са изходна точка за вземането на съответните решения.

Различни социално-икономически функции от горите са в пряка връзка с диференцираните потребности на населението. Освен определените функции на горите благосъстоянието на хората се влияе от различни въздействия на горите върху околната среда.

При устойчиво управление на горите трябва да се вземе предвид съвместността между горските функции въз основа на съществуващи документи или чрез предложения. След провеждане на процедурата по об-

съждане се приемат предложениета за съответните зони и техните режими. Те се пренасят на картната основа и се описват в табличен вид до ниво подотдел/имот. Специално се отбелязват зоните, за които ще се извърши плащане за екосистемни ползи. Областните планове за развитие на горите освен горските карти, текстовата част и табличите включват и специални планове и различни приложения.

• **производствени функции:** растенията чрез фотосинтезата се преобразуват в енергия, въглероден диоксид, вода и хранителни вещества в голямо разнообразие от въглехидратни структури, които след това се използват от вторичните производители да създават още по-голямо разнообразие на биомаса. Това голямо разнообразие на въглехидратни структури предлага много стоки на екосистемите за консумация от човека. Такива са храната, сировините, генетичните ресурси, лекарствените средства, декоративните ресурси и други.

• **функции за отдих и културни услуги:** природните екосистеми предоставят функции, които допринасят за поддържането на здравето на хората - например чрез предоставяне на възможности за духовно обогатяване, отдих и естетическо преживяване. Такива са: естетическите възприятия, развлеченията и екотуризма, творческото вдъхновение, научно-образователната информация, историческата информация и свързаните с тях стоки и услуги на екосистемите. Досега екосистемните услуги се разглеждаха като "безплатни стоки". В повечето случаи това довежда до влошаване на състоянието на екосистемите или до тяхното унищожаване поради липса на стимули за защитата им. С въвеждането на заплащане за някои възмездни екосистемни услуги/ползи от горите този проблем се решава чрез използване на пазарни механизми.

С въвеждането на областните планове за развитие на горите се реализират важни

те насоки при управлението и стопанисването с преминаване от възстановителни мероприятия и действия към превантивни дейности в горите, от обезщетения за наследените повреди към тяхното предотвратяване. Това става факт с дадена възможност със защитата на различните функции и обществените интереси, разписани в този план, да се премине по-активно към прилагане на природосъобразно лесовъдство в горите.

Създава се реална възможност в планирането да вземат участие мултибенефициентите, да се включат местните ценности, интереси и знания.

Областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и инвентаризацията на горските територии се изработват от търговци, които са вписани в публичния регистър и притежават документ за съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, удостоверяващ, че търговецът прилага някоя от системите за устойчиво управление на гори или качество на производствения процес и предлаганите продукти и услуги. Горскостопанските програми се изработват от лица, вписани в публичните регистри.

В общинските планове за развитие съгласно Закона за регионалното развитие се разработва раздел за развитието на горските територии, който е съобразен със съответния областен план за развитие на горските територии.

Горскостопанските планове и програми са със срок на действие 10 години и тяхното изработване се финансира от собствениците им, а за горските територии държавна собственост - от държавните предприятия. Едва ли е възможно изведнък да бъде въведен планиране, отговарящо на новите изисквания. Това ще стане постепенно в един преходен период, едновременно с набирането на опит и преквалификацията на изпълнителите/лесоустроителите. До изготвянето и утвърждаването на нови горскостопански планове и програми ще се работи по действащите и приети лесоустройствени проекти, планове и програми.

Изработването на областните планове за развитие на горските територии се възлага от съответните регионални дирекции по горите и се финансира от държавния бюджет.

Инвентаризацията на горските територии, областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и инвентаризацията на горските територии се изработват от търговци, които са вписани в публичния регистър и притежават документ за съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, удостоверяващ, че търговецът прилага някоя от системите за устойчиво управление на гори или качество на производствения процес и предлаганите продукти и услуги. Горскостопанските програми се изработват от лица, вписани в публичните регистри.

Едва ли е възможно изведнък да бъде въведен планиране, отговарящо на новите изисквания. Това ще стане постепенно в един преходен период, едновременно с набирането на опит и преквалификацията на изпълнителите/лесоустроителите. До изготвянето и утвърждаването на нови горскостопански планове и програми ще се работи по действащите и приети лесоустройствени проекти, планове и програми.

**Инж. д-р Ценко ЦЕНОВ -
Изпълнителна агенция
по горите,
доц. д-р Иван
ПАЛИГОРОВ -
Лесотехнически
университет - София**

Годишнина

110 години Държавно горско стопанство - гр. Елена

Еленското горско стопанство е обособено като самостоятелна административна единица през 1900 г., когато броят на лесничействата в страната е нараснал от 25 (през 1889 г.) на 45. Според някои данни в гр. Елена имало лесничейства много преди това. Със Закона за горите от 1883 г. е учредена комисия със задача да опише държавните гори и да ги отдели от общинските и частните гори. През 1884 г. по-голямата част от държавните гори вече е описана. През същата година е описана държавната гора "Росица", а през 1888 г. - и гората "Плачковци". Тогава вече е известно, че най-много държавни гори в България има в тогавашната Еленска околия - 10 комплекса, в Габровска околия - 9, следвана от Троянска околия.

При своето създаване Еленското лесничество е

стопанисало горите на цялата Еленска околия. В последствие от него са се отделили като ревирни лесничества - Стара река, Кипилово, Буйновци и Костел, но в административно отношение те са били обслужвани от лесничеството в гр. Елена. През 1947 г. е преобразувано в държавно горско стопанство.

Територията на ДГС - гр. Елена, е разположена върху част от северните склонове на Стара планина и Предбалкан и горските масиви на Елено-Твърдишката планина. Най-високата точка е 1450 м н.в., под връх Чумерна, а най-ниската - 80 м н.в., при излизане на р. Златаришка от района на стопанството. Стопанството обхваща изцяло територията на Община Златарица и част от територията

на Община Елена. Разнообразието на релефа определя богатия видов състав от високостъблени и издънкови широколистни гори, както и иглолистни култури, създадени за борба с ерозията. За запазване на вековната букова гора е обявен резерватът "Бяла крава". В стопанството се намира и природната забележителност "Бодопад на р. Мийковска" с впечатляващи геоложки образувания. В стопанството се полагат необходимите грижи за рационално ползване на горите и гарантиране на тяхното естествено възстановяване.

Пръв лесовъд на Еленското лесничество, от 1900 до 1918 г., е Димитър Мечкаров. След него стопанството са ръководили изтъкнати и представени на горското дело лесовъди като Михаил Михайлов, Стефан Ламбрев, Ангел Лясков, Йордан Йорданов, Сава Попов, Евгени Милакиев, Георги Цонев, Тодор Чиплаков, Христо Ралчев, Николай Николов, Надко Найденов и днес - Иван Пацов.

Инж. Иван ГУНЧЕВ

Колективът на ДГС - гр. Елена, с директор инж. Иван Пацов (в средата)

Седмица на гората 2011

Поклонение пред Мемориала на лесовъдите

На 4 април пред Мемориала на лесовъдите в Лесотехническия университет бе отдадена почит към всички лесовъди, които проправяха пътя, отдаха сили, знания и опит за просперитета на лесовъдската професия, за преуспяването на горското стопанство в нашата страна.

Българската лесовъдска колегия не забравя стореното от миналото (Слово на председателя на СЛБ доц. Иван Палигоров пред Мемориала на лесовъдите)

Традиция стана всяка година в началото на Седмицата на гората да отдаваме почит към лесовъди от различните краища на нашата страна, които са посветили живота си на горското дело. Да се поклоним и пред паметта на тези наши колеги, които са загубили живота си в името на опазването и умножаването на горското богатство на България.

В летописите достойно място са зели не само първите радетели, поставили началото на горското дело у нас, но и много изявени дейци на лесовъдската наука, на горскостопанска практика, допринесли през годините за съхраняване и умножаване на зеленото богатство на България.

Обръщайки се към миналото, ние дължим дълбока благодарност, признание и поклон за всеотдайния труд на нашите предци, които с цената на много усилия и жертви успяха не само да запазят, но и да създадат огромни площи от нови гори.

Към списъка на мъчениците на българската гора до-

бавихме имената на жестоко убитите от бракониерите в началото на минала век Кънчо Колев - лесовъд от Свиленградския край, и Андрея Петров - горски стражар от Харманли. Сведенията за тяхната съдба бяха издирени и паметта за тях бе възстановена през 2009 и 2010 г., благодарение на инициативата на инж. Петър Недялков - тогавашният директор на ДГС - Свиленград. През Седмицата на гората 2009 г. на лобното място на Кънчо Колев, със съдействието на Регионалното дружество на Съюза на лесовъдите в Кърджали, бе открита паметна плоча.

В края на миналата година лесовъдите от Регионалното дружество на Съюза на лесовъдите в Благоевград инж. Михаил Михайлов и д-р инж. Светозар Михайлов поеха инициатива за почистване на лобното място и възстановяване на паметта за дейността и живота на горския стражар Мирчо Текерски, убит при изпълнение на служебния си дълг през декември 1945 г. на територията на тогавашното Рилско

дълг и сложен е житейският път, извърян от няколко поколения лесовъди в защита на каузата за опазване на българската гора и за развитие на горското дело у нас. И ако те са устояли на всички превратности на времето, това се дължи най-вече на техните морални устои, на техния борчески дух и на всеобщата подкрепа на народа, чийто живот е дълбоко свързан с гората, както и с ресурсите и функциите, които тя осигурява!

Днес отново трябва да

привирно лесничество. Нашият призив към сегашните служители в горите е да продължим да издирваме и да оставяме паметни знаци за лесовъди, отдали живота си за опазването и умножаването на българската гора и да създадем условия бъдещите поколения да помнят тяхната памет.

Дълъг и сложен е житейският път, извърян от няколко поколения лесовъди в защита на каузата за опазване на българската гора и за развитие на горското дело у нас. И ако те са устояли на всички превратности на времето, това се дължи най-вече на техните морални устои, на техния борчески дух и на всеобщата подкрепа на народа, чийто живот е дълбоко свързан с гората, както и с ресурсите и функциите, които тя осигурява!

И нека ние, съвременниците, да бъдем изпълнени с повече вяра в успеха на това непреходно дело в името на запазването на Великата Българска гора!

Моля да сведем глави и с единминутно мълчание да почетем паметта на всички лесовъди, които не са вече между нас!

1 април 2011 г.

Станчо Стефанов, зам. изпълнителен директор на ИАГ инж. Красимира Каменова, главният секретар инж. Валентина Маринова, председателят на СЛБ доц. д-р Иван Палигоров, кметът на Община Берковица инж. Милчо Доцов.

Директорът на РДГ - Берковица, инж. Ваня Каменова поздрави присъстващите с празника. Отличието "Лесовъд на годината" за района на РДГ - Берковица, получи инж. Снежана Гарданска - директор на ДГС - Оряхово, с подгласник Тодор Иванов - ст. лесничий в ДЛС "Миджур" - Белоградчик. Служител по опазване на горите стана горският стражар Людмил Людмилов от ДГС - Монтана.

Наградени бяха и победителите в регионалния конкурс за детска рисунка "Животът в горите", посветен на Международната година на горите. Част от рисунките бяха включени в изложбата, открита в Клисурския манастир.

В празничния ден до Клисурския манастир беше създадена Паметна кестенова гора, засадена от гостите на тържеството и учениците от Лесотехническата професионална гимназия - Берковица.

Седмицата на гората в Берковската регионална дирекция бе отбелязана на 5 април с тържествен молебен в Клисурския манастир, извършен от Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Дометиан, в присъствието на служители от Регионалната дирекция по горите - Берковица, директори на регионалните дирекции по горите и на дирекции в ИАГ, кметове на общини, ученици от Лесотехническата професионална гимназия - Берковица.

Сред официалните лица бяха председателят на Комисията по земеделието и горите в Народното събрание Десислава Танева, зам.-министър на земеделието и храните доц. Георги Костов, областните управители на Монтана Ивайло Петров, на Враца - Пепа Владимирова, на Видин - Пламен

В памет на инж. Стефан Дончев

В ДГС - Клисура, бе открита паметна плоча на инж. Стефан Дончев (1855-1930 г.) - първият българин с висше лесовъдско образование, получено в Прусия, в Кралската земеделска академия на Проскура, и първ председател на Дружеството на българските лесовъди. Тържеството, в което участва целият колектив на ДГС - Клисура, ветераните лесовъди от Регионалното дружество в Пловдив, много граждани и ученици, бе открито от инж. Пенчо Дерменджиев - директор на РДГ - Пловдив.

Кметът на Клисура инж. Геца Стефанова, която прояви завидна инициатива да подкрепи традицията на Съюза на лесовъдите в България и съдейства паметната плоча да стане факт, прочете вълнуващо слово за видния си съгражданин Стефан Дончев. Слово произнесе и доц. д-р Милко Милев - декан на Факултет "Горско стопанство" на Лесотехническия университет.

В местното читалище инж. Никола Каварджиков - експерт в РДГ - Пловдив, и председател на Регионалното дружество на СЛБ, разказа на присъстващите за живота и делото на лесовъда Дончев.

Край паметния знак бяха положени свежи цветя и венци и бяха засадени дръвчета.

Срещи с ветерани лесовъди

ДГС - Доспат

Инициативата на директора на ДГС - Доспат, инж. Вергин Байкалов да покани лесовъди и горски работници, работили преди повече от 30 години в стопанството, на среща за Седмица на гората се оценява много високо от обществеността на града.

Директорът разказал за предстоящите задачи на стопанството във връзка с новия Закон за горите и обърна внимание на заслугите на бившите директори и лесовъдите, работили в ДГС - Доспат. В дружеска атмосфера някогашните ръководители на стопанството инж. Александър Арсов и Тодор Костадинов споделиха своя опит по стопанисването на горите в този регион, които и до днес са запазили своето достояние. Ветераните получиха поздравления за всеотдайния труд и вярната служба в името на горите.

Посетени бяха някои уникални природни дадености, от които гостите имаха възможност да се възхитят на величествената гледка към Дъбрашкия рид, Велийца и яз. "Доспат".

Красимира Пляшова

ДГС - Суворово

По случай празничната Седмица в ДГС - Суворово, се проведе традиционната, 30-а среща на РДГ - Варна, с лесовъдите ветерани, работили през различни години в системата на дирекцията. Бяха посетени различни обекти, създадени от лесовъдската колегия в района. Събитието протече вълнуващо и емоционално. Коментиран бе и приетият нов Закон за горите.

На срещата присъстваха ръководството на РДГ - Варна, начело с директора инж. Никола Симеонов, ръководството на ДГС - Суворово, и председателят на Регионалния клуб на ветераните лесовъди инж. Димитър Димитров.

Номинирани за приза “Лесовъд на годината 2010”

РДГ - Пазарджик - инж. Тодор Митев - главен експерт в РДГ, инж. Ангел Илков - старши лесничей в ДГС - Чехъльово, техник-лесовъд Стефан Илчев - старши лесничей в ДГС - Белово.

РДГ - Ловеч - инж. Георги Петров - директор на ДГС - Никопол, инж. Мариана Терзиева - заместник-директор на ДГС - Борима, инж. Полина Митова - зам.-директор на РДГ.

РДГ - Стара Загора - инж. Николай Иванов - заместник-директор на РДГ, техник-лесовъд Златка Маринова - старши лесничей в ДГС - Гурково, техник-лесовъд Пламен Иванов - помощник-лесничий в ДГС - Мъглиж.

РДГ - Пловдив - инж. Пенчо Дерменджиев - директор на РДГ, инж. Тодор Василев - директор на ДГС - Асеновград,

инж. Надежда Ганчева - старши експерт в РДГ.

РДГ - Берковица - инж. Иван Георгиев - главен експерт в РДГ.

РДГ - Сливен - инж. Коста Чолаков - главен експерт в РДГ.

РДГ - Кюстендил - инж. Николай Аначков - директор на ДГС - Брезник.

РДГ - София - инж. Борис Стателов - заместник-директор на РДГ, инж. Ана Василева - ДГС - София, инж. Диана Костова - директор на ДГС - Ихтиман, техник-лесовъд Димитър Лесев - помощник-лесничий в ДГС - Костенец, техник-лесовъд Илиян Попов - помощник-лесничий в ДГС - Самоков.

РДГ - Велико Търново - инж. Тодор Бонев - заместник-директор на РДГ, инж. Иван Пацов - директор на ДГС - гр. Елена, инж. Дончо Дончев - старши лесничей в ДЛС “Болярка”.

РДГ - Русе - инж. Иван Грайчев - директор на ДЛС “Карракуз”, техник-лесовъд Милчо Жеков - горски надзорител в ДГС - Разград.

РДГ - Бургас - инж. Недко Недев - старши експерт в РДГ, техник-лесовъд Жеко Вълчев - помощник лесничий в ДГС - Бургас.

РДГ - Смолян - инж. Митко Комитов - директор на ДГС - Славейно, инж. Атанас Кефилев - директор на ДГС - Чепеларе, инж. Стефан Беров - лесовъд на свободна практика.

Инж. Пенчо Дерменджиев

Носител на приза “Лесовъд на годината 2010”

Пенчо Дерменджиев е роден на 10.02.1972 г. в Димитровград. Дипломира се във ВЛТИ като инженер по горско стопанство през 1995 година.

Трудовата си дейност започва през 1996 г. като технолог в ГС - Първомай, Пловдивско, следващата година става зам.-директор, а от 1999 г. е директор на ДЛ - Първомай. През периода, в който работи в Първомайското лесничество, усвоява работата по разсаднико производство, създаване на горски култури и дърводобив.

От 2000 г. инж. Пенчо Дерменджиев започва работа като директор на ДЛ - Пловдив. Тук в продължение на близо четири години той усъвършенства лесовъдската си практика в различни по своя характер горски условия - от тополови култури по поречието на реките Марица, Стряма и Въча до иглолистните насаждения от бял бор, смърч и ела в местностите Бяла черква и Тъмраш.

През 2004 г. е назначен за зам.-директор на РДГ - Пловдив, където работи до 2010 г., когато става заместник изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите. Въпреки краткото време на този пост - до 26 август 2010 г., с натрупаните умения и енергията, която влага в своята работа, той печели доверието и уважението на колегията в ИАГ, както и на регионалните дирекции в страната.

От м.г. инж. Пенчо Дерменджиев е директор на Регионалната дирекция по горите в Пловдив. Тук, сред колегията, в която е преминал близо петнадесетгодишния му трудов стаж, благодарение на високия си професионализъм той се ползва с уважение и респект.

Инж. Иван Георгиев

Носител на приза “За цялостен лесовъдски принос”

Роден е на 20.01.1950 г., ВЛТИ завърши през 1977 г., специалност “Горско стопанство”. Същата година постъпва на работа в ГС - Белоградчик, на длъжност началник-участък. От 1979 до 1984 г. е директор на Държавното горско стопанство в Чупрене, след което, до 1991 г., е директор на Държавното ловно стопанство “Ком” - Монтана. В годините от 1991 до 1999 е зам.-началник на Регионалното управление по горите - Берковица, а понатоящем е главен експерт в РДГ - Берковица.

Под ръководството на инж. Иван Георгиев са създадени и отгледани хиляди декари нови гори на територията на областите Монтана, Видин и Враца. Инж. Георгиев като лесовъд и дългогодишен изявлен ръководител в горското стопанство допринася много за опазването и подобряването на го-

рите в Северозападна България.

В неговите професионални задължения влизат подпомагането на собствениците на гори чрез разясняване на горската политика и техните права и задължения, на възможностите за създаване на ефективна организация и управление, стопанисване и ползване на горите и горските ресурси за реализиране на основната цел - многофункционално и устойчиво развитие на горите. За тази цел инж. Георгиев работи в името на българската гора.

Подгласници на “Лесовъд на годината 2010”

Инж. Тодор Бонев

Инж. Тодор Бонев е роден на 13.04.1958 г. в Плачковци, община Трявна. Завърши ВЛТИ, специалност “Горско стопанство” през 1983 година.

Една година работи в ГС - Плачковци, като началник ГСУ, а след това постъпва в “Агролеспроект” ЕООД, където работи 11 години, от които 4 като проектант и 7 като ръководител-группа.

От 1995 г. постъпва в РДГ - Велико Търново, където работи и до днес. До 2002 г. е експерт по стопанисване, ползване от горите и отдаване на ЛФ, а след това е зам.-началник по възстановяване, стопанисване, залесяване и борба с ерозията, лесоустройство, движение и отчет на ГФ, защитени природни територии, регистър на ГФ, научно обслужване, стопанисване и ползване на недържавни гори. От 2008 г. заема длъжността зам.-директор на РДГ - Велико Търново. Има значителен принос в развитието на горското стопанство във Великотърновски регион.

Инж. Митко Комитов

Инж. Митко Комитов е роден на 04.03.1948 г. в с. Кутела, Община Смолян. Завършил висше лесовъдско образование във ВЛТИ през 1972 г., постъпва на работа като лесничий в ДГС - Славейно, където работи и до днес като директор на стопанството.

Със своя богат професионален опит в лесовъдската и горскостопанската практика и в администрацията инж. Комитов има значителен принос за укрепване на горското стопанство, за създаването на десетки хиляди декари нови гори и за подобряване на стопанисването и опазването на горите. Благодарение на всеотдайния му труд той се ползва с висок авторитет сред лесовъдската колегия на Смолянския регион.

Инж. Мариана Терзиева

Инж. Мариана Терзиева работи повече от 18 години в Горските стопанства в Троян и Борима след завършването на ВЛТИ, специалност “Горско стопанство”. Тя се изявява като изключителен професионалист, всестранно ангажиран във всички горскостопански дейности. Взема дейно участие при подготовката и изпълнението на проектите по Програмата за развитие на селските райони (Мярка 226). Като заместник-директор на ДГС - Борима, инж. Терзиева се ползва с голям авторитет сред колегията на Ловешкия регион. Много години подред е номинирана и пет пъти е награждавана на регионално равнище с приза “Лесовъд на годината”.

В рамките на Седмицата на гората лесовъдите ветерани, работили в Дирекцията “Горско стопанство” на Министерството на горите и горската промишленост (1976-1986 г. с директор инж. Стамен Димитров), проведоха традиционна среща и споделиха вижданията си за съвременното състояние на горското стопанство у нас.

На снимката (на първи ред): инж. Искра Маждракова, инж. Красимира Тошкова, инж. Павлина Славчева, (на втори ред): инж. Богдан Богданов, инж. Слави Хорозов, инж. Васил Вътов, инж. Иван Митов, инж. Георги Драговчев, инж. Борис Бузов, (на трети ред): инж. Илия Бонев, инж. Борис Константинов, инж. Климент Мавров.

Събрание на лесовъдите при РДГ - Пазарджик

На 24 февруари се проведе събрание на дружеството на СЛБ при Регионалната дирекция по горите - Пазарджик, с участието на председателя на СЛБ доц. Иван Палигоров. Събрането председателства инж. Петър Стефов - зам.-директор на РДГ - Пазарджик. Информация за предстоящите реформи в горския сектор, свързани с приетия нов Закон за горите, изнесе доц. д-р Палигоров, който запозна присъстващите и с дейността на Съюза.

Участници в събрането направиха редица изказвания относно основните промени, които ще настъпят с прилагането на закона, последващото противоречие в основните цели на работещите в сферата на държавната структура и в бъдещите предприятия, както и големите различия, които биха настъпили в заплащането на бюджетнофинансираните служители и служителите в стопанските структури. Изразено бе и желание за по-широко включване на лесовъдската колегия в провеждането на реформата.

Събрането завърши с избор на ново ръководство на дружеството.

За председател бе избран инж. Цвятко Водев, а за секретар - инж. Галина Копралева.

Заседание на председателите на дружествата на СЛБ в Смолянския регион

На 10 март в Регионалната дирекция по горите - Смолян, се проведе заседание на председателите на дружествата на Съюза на лесовъдите в България от региона. В заседанието взеха участие доц. д-р Иван Палигоров - председател на СЛБ, инж. Борислав Божков - секретар на УС на СЛБ, инж. Богдан Богданов - член на УС на СЛБ, председатели и членове на дружества на Съюза.

Бяха дискутирани въпроси по предстоящата реформа в горския отрасъл, свързана с новия Закон за горите. В изказването си доц. Палигоров обръща внимание на необходимостта от повече активност от страна на дружествата във връзка с предстоящото изготвяне на поднормативните документи към приетия нов Закон за горите, както и за повишаване на ролята и отговорността на регионалните координатори на Съюза за подобряване на съюзната дейност и издигане на авторитета на СЛБ по места. Всички участващи в заседанието настояха за повече прозрачност, навременна информираност и по-широко участие на колегията в осъществяването на реформата и подготвянето на различните наредби, необходими за прилагането на Закона за горите.

Инж. Сашка Иванова - главен експерт в РДГ - Смолян, бе избрана за регионален координатор на СЛБ.

Инж. Борислав БОЖКОВ

Общо събрание на СЛБ

От стр. 1

Чрез в. "Българска гора" се отразиха редица полезни инициативи, свързани с основните цели на Съюза. Популяризира се дейността на много от поделенията в системата на горите - природни паркове, лесозащитни станции, професионални гимназии по горско стопанство и други. Отчетена бе международната дейност на Съюза, както и активното му уча-

тие в работата на Европейския съюз на лесовъдите. В отчета за финансово състояние на Съюза бе направен анализ за приходите и разходите, извършени през годината. Приходната част се преизпълнява благодарение на спонсорството от фирми като "Andreac Штил", "Хускварна - България", "Дъбрава", "Табакера" за издаването на съюзния

вестник. Тревожно е обаче положението с отчисленията на членския внос. Вече трета година се отчитат 20 % по-малко приходи. В това отношение търпят критика регионалните съвети на Съюза в София, Сливен, Пловдив, Шумен, Бургас, Стара Загора. Разходната част на отчета показва, че от приемите планови разходи е спазена финансовата дисциплина.

Мнение

Интегрирано и устойчиво управление на горските екосистеми

По отношение на потреблението горите винаги са имали определена роля в общественото развитие. Взаимните връзки в системата гора-общество във времето непрекъснато са се усложнявали. Освен увеличаващите се потребности обществените изисквания към горите са ставали все по-разнообразни по отношение на различните видове горски ресурси. По тази причина науката за гората винаги е търсела възможности за подобряване или усъвършенстване на стопанската организация и управлението на горите. Всички тези процеси са закодирани в лесоустройствените методи през различните исторически периоди.

Днес ролята на горите за устойчивото развитие на съвременния свят, изпълнен с противоречия, дефицити на суровини и енергия, с поредица от кризи и социални сътресения, е незаменима. Това налага интензивно използване на природните ресурси за удовлетворяването на потребностите на увеличаващото се население в световен мащаб. Но този темп на постоянно икономически растеж се съпътства от възникване на нови и задълбочаващи се екологични проблеми. При сегашните икономически и екологически реалности възникват нови и по-сложни изисквания на общественото към управлението на горските екосистеми. Науката за гората и горскостопанската практика са призвани да търсят и намират адекватни решения при управление на горския сектор, като взимат под внимание динамичните обществени потребности и грижите за опазване и защита на природата.

В действие е новият Закон за горите, с който се променят редица основни положения, свързани с досегашната практика на управление на горския сектор. Необходимо е да се отбележат обаче някои конкретни постановки, свързани с разработването на Наредба за инвентаризация на горските територии и горскостопанско планиране в тях, съгласно чл. 18, ал. 1 от ЗГ. При всяка промяна трябва да се осигури приемственост особено на фона на дългосрочния производствен период в горското стопанство. Досега действащата Наредба № 6 може и трябва да служи като основа или рамка при новата разработка. По-съществените принципи при бъдещото управление на горите са ясно формулирани в Закона за горите. Налице е и лесовъдски, и обществен консенсус за необходимостта от тяхното утвърждаване като добри практики при организация на стопанството в горите. Осьната е необходимостта от многофункционално и устойчиво управление на горските територии, разглеждани като интегрирана система от материални и нематериални ресурси.

Именно такъв целенасочен подход на управление ще може да гарантира необходимия баланс между икономическите, екологическите и социалните ползи от стопанисването на горите. Необходима е инвентаризация не само на материалните, но и на нематериалните горски ресурси, което трябва да се заложи в новата наредба. Само при това условие ще създаде възможност за управление и на екосистемните ползи и услуги, разглеждани като

съставна част от комплекса горски ресурси.

Разрешаването на редица сложни въпроси, свързани с взаимните връзки в системата гора - общество, може да бъде успешно само посредством прилагане на по-съвършени форми на организация, с които да се отчита комплексната роля на горите в общественото развитие. Решенията в тази посока трябва да се базират на по-голяма по обем и по-разностраница по вид информация за количествената и качествената характеристика на горите. Успоредно с това е необходима и съответната информация за външната среда и обществените изисквания към ресурсите на гората, които се проявяват в зависимост от конкретните и специфични условия на регионите. В този смисъл ролята на областните планове за развитие на горските територии е голяма. Стремежът към опростяване на инвентаризацията и намаляване на информациите може да се окаже твърде грешна позиция. Понастоящем за една част от реално извършваните теренни дейности от специалистите липсва ценоразпис и по тази причина те не се калкулират в стойността на инвентаризацията и проучването на горските територии. Няма как в бъдеще да се очаква поетвнияване на стойността на разработването на горскостопанските планове на фона на очакванията за тяхното подобряване като съдържание и информационни носители.

Отговорна и сериозна е работата по разработването на новата наредба за инвентаризация на горските територии. Естествено е в хода на обсъжданията да се възприемат нови решения и методологични подходи. Всяко отделно предложение за промяна на даден елемент (стопански клас, форма на стопанисване, класове на възраст, турнуси, разчет на ползването и т.н.) трябва да бъде строго обвързано със съдържанието на конкретния метод на устройство. Без да отчитаме това условие, ще изграждаме "пясъчни замъци", тъй като ще липсва единството на свързващите елементи в общата конструкция, каквато е същността на лесоустройствените методи. Важно е да се изработи работеща наредба, която да бъде съобразена със социално-икономическите и екологическите реалности като етап от общественото развитие.

Постановките в новия Закон за горите пораждат и въпроса за наименованието на лесоустройството като теория и практика. Ако въобще е необходима такава промяна, досегашната лесоустройствена дейност може да се преименува на Стопанска наредба на горите. Крайният продукт на тази дейност ще бъде горскостопанският (ловностопанският) план. Приемливи са и други наименования като Устройство на горите или Стопанска организация на горите. Тези наименования не се различават по съдържание - въпрос е на консенсусно решение.

Проф. д.с.н. Кирил БОГДАНОВ

След проведените оживени разисквания бяха направени обосновани предложения и критични бележки от страна на делегатите на Общото събрание. Отправена бе сериозна критика към дружествата по места за недостатъчната им организационна работа. Предложени бяха редица инициативи, които събрали препоръча да бъдат включени в годишните планове на дружествата: активна работа с младите хора за по-висока екологична култура, за разбирането на общоцонационното значение на гората, опазването и правилното ѝ стопанисване; организиране на читалищни инициативи; организиране на физкултурни мероприятия; научни дискусии, свързани с Международната година на горите. Препоръчано бе да се разяснява и убеждава колегията, че членството в СЛБ е доброволно, но значимо по своята същност в полза на горското дело. Всеобично бе мнението, че Съюзът не защитава достатъчно интересите на своите членове. Като пример беше посочено, че от над 130 сменени директори на горски и ловни стопанства СЛБ е защитил само

двама.

Оживено бяха разисквани редица важни въпроси, свързани с новия Закон за горите и изготвянето на поднормативните документи. По повод предложението за преместване на седалището на Изпълнителната агенция по горите в Пловдив Общото събрание взе решение да се изпрати декларация до Министерския съвет и Министерството на земеделието и храните, в която да заяви, че СЛБ смята това решение за нецелесъобразно и икономически необосновано, защото ще се отрази неблагоприятно върху обявената реформа в горския отрасъл.

По отношение на организационното състояние на СЛБ събрали решени да не се увеличава членският внос, но да се положат усилия за увеличаване на членския състав на Съюза и навременно събиране и отчитане на членския внос.

Събрали решени СЛБ да участва активно в разработването на сертификационните документи и стандарти за горскостопанската дейност.

Инж. Борислав БОЖОВ

Здравословно

На 28 март в НТС - София, бе проведена редовната съборка на членовете на Клуба на ветераните учени и ветераните лесовъди с тема за здравословното състояние на българските гори. Лекторията беше открита от проф. Никола Колев - председател на сдружението, и водена от проф. Георги Цанков. В своя доклад проф. Боян Роснев разказа за провеждащия се повече от 20 години мониторинг за здравословното състояние на нашите гори. Беше представено здравословното състояние на отделните дървесни видове по-райони в страната, посочени бяха най-важните насекоми вредители и болести по дървесната растителност, всичко онагледено с цветни фотоси. Проф. Цанков предложи текстове за включването в подготвяната наредба, за да се реализира усвояването на свежата повалена дървесина.

Изказвания и въпроси

ОТКРИТО ПИСМО

до инж. Антоний Стефанов - председател на "Булпрофор"

Уважаеми господин Стефанов,

Повод да напиша това открыто писмо до Вас ми даде писмо с вх. № ИАГ-4445/03.02.11 г. в Изпълнителната агенция по горите, с което се представят някои "съображения" на "Булпрофор", изразени от Вас като председател на браншовото сдружение на практикуващите лесовъди и горските предприемачи в България.

В тези Ваши "съображения", а и в ред други писма, предложения и документи, изпратени до Изпълнителната агенция по горите, Вие изразявате съмнение в компетентността на различни комисии, дирекции, отдели и отделни служители от различни нива на управление, без да обосновавате вашите разсъждения. Тези Ваши въпроси много често отправяте от името на ръководители на други дружества, изработващи лесоустройствени проекти, включително и за опит за "картелно споразумение", изразяващо се в некоректно отношение към част от участниците в процеса на изработване на лесоустройствени проекти или към други търговски дружества или еднолични търговци. Добре би било да покажете и формата, под която сте бил упълномощен от другите ръководители на търговски дружества за всички Ваши "съображения".

Аз ще се възձържа да коментирам тези Ваши най-общо казано "размишления". Ще Ви обярна внимание само на един момент, с което смяtam, че прескочихте границите на добрия тон и добрите нрави. Използвали сте израза "Такова влошаване неминуемо ще има, ако се допускат неквалифицирани специалисти, болни (бел. авт. - вероятно с намалена трудоспособност) и дори нищо неподозиращи хора да вършат дейността по изработване на лесоустройствени проекти".

Уважаеми господин председател на "Булпрофор",

В чл. 6, ал. 1 от Конституцията на Република България е казано, че всички хора се равдат свободни и равни по достойнство и права, а в ал. 2 - че всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, националност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

Недопустимо е Вие, като председател на браншовото сдружение на практикуващите лесовъди и горските предприемачи в България, да разделите хората поради различната степен на намаление на тяхната работоспособност. Ако не Ви е известно, в случаите, когато назначите на работа такива хора, при равни други показатели управляваното от Вас дружество ще има предимство пред останалите участници във всяко сървенование.

В заключение Ви призовавам в духа на почеността и на добрите нрави да се извините публично на всички, определени от Вас като "болни хора", които "не биха се справили със задачи, свързани с упражняваната от Вас професия", защото те го правят не по-зле от Вас. Законите на нашата държава и самата държава правят каквото е възможно за така наречени болни и не прави чест на никого да злоупотребява с достойнството на тези хора, защото те трябва да преодоляват не само недълзите на обществото, но и да се справят с допълнителни трудности в своя живот, за което нямат никаква вина.

С уважение: инж. Илия АНГЕЛОВ

СЪСТОЯНИЕ на нашите гори

направиха инж. Г. Петрушев, проф. К. Аспарухов, проф. Н. Колев, инж. И. Бонев. Освен високата оценка на изнесения доклад, изказващите се предложиха подобен доклад да бъде представен в колегиума на Изпълнителната агенция по горите и в Комисията по земеделието и горите на Народното събрание. Предложено беше също съставителите на новата наредба да включат текстовете, които да позволяват повалената иглолистна и букова дървесина да се усвояват до края на май, преди буковата дървесина да се е похабила, а в иглолистната да са се развили корояди и други стъблени вредители. По експертна оценка повалената дървесина всяка година съставлява около 1 млн. куб. метра. Досе-

гашният опит показва, че повалената от смърча дървесина в м. Офелиите на Витоша през 1958 г. и в Родопите през 1961 г. беше своевременно усвоена и не се породиха никакви проблеми. Докато във витошкия резерват "Бистришко бранице" през 1991 г. такава дървесина беше оставена въпреки предупреждението на специалистите по лесозащита. Вследствие на това смърчът в цялата Витоша планина беше масово нападнат от корояда типограф и повалената дървесина беше похабена и загубена.

На сбирката присъстваха сътрудниците от Секцията по ентомология и фитопатология от Института за гората при БАН.

Проф. д-р Георги ЦАНКОВ

Юбилей

Инж. Борис БАНГЕЕВ на 75 години

Роден е в Разлог на 22.01.1936 г. Завърши ВЛТИ през 1962 г., специалност "Горско стопанство", след което започна работа като началник на ГТУ и главен инженер в ГС - Елешница, Благоевградска област. През 1966 г. е назначен за зам.-директор на Горското стопанство в Разлог, а след 8 години става директор на стопанството и там се пенсионира през 1996 година. ГС - Разлог - стопанство с богата история и традиции в стопанисването на горите, завещани от поколения лесовъдъци. Тук инж. Бангеев в продължение на 30 години прилага своя опит и знания за най-правилното стопанисване, умножаване, ползване и опазване на разложката гора. През този период ръководи създаването на нови гори, като годишно се залесяват по 1300 декара. Води активна борба с ерозията в района. Създава условия за добро естествено възстановяване на

общирни горски площи в местностите Тишето, Мразеница, Станкова лъка и много други. В добре устроените горски разсадници постига отлични резултати в производството на фиданки. Построени са над 60 км горски пътища, 6 горски дома в Бетоловото, Тишевица, Баня и други, обновявая администривната сграда на стопанството, в резултат на което инж. Борис Бангеев допринася за издигане на стопанството на още по-високо равнище в системата на РДГ - Благоевград. Много известно е това и в страната.

Като изтъкнат лесовъд и ръководител инж. Бангеев се ползва с голямо уважение сред лесовъдската колегия в Пиринския край. Той е и дългогодишен председател на Разложкия клуб на лесовъдите ветерани и с богатия си организационен опит утвърждава авторитета на Съюза на лесовъдите в България.

Инж. Борис СТАТЕЛОВ на 60 години

Доц. Иван Палигоров, инж. Антон Попов при връчване на Почетния знак на СЛБ на инж. Борис Стателов (в средата)

На 22 февруари бе проведено честване на 60-тия рожден ден на инж. Борис Стателов - зам.-директор на РДГ - София. В приветственото слово инж. Антон Попов - директор на РДГ - София, отбеляза, че инж. Стателов започва своя трудов път през 1974 г. в ГС - Трън, като началник на Енергомеханичен отдел веднага след завършване на висшето си образование. Професионалната му кариера продължава в ГСК - София, Кому АССР, отново ГСК - София, Фирма "Черни връх", РУГ - София, и РДГ -

София. Инж. Стателов изминала цялата йерархична стълбица от длъжности - от лесничей до зам.-директор на РДГ, като отдава на лесовъдската професия 37 години. В поздравлението от името на ръководството на СЛБ доц. д-р Иван Палигоров - председател на Съюза, отбеляза, че за лесовъдската колегия е чест да има сред себе си хора като инж. Борис Стателов, които са отличен пример за отданост към благородната професия, и награди юбиляра с Почетния знак на Съюза на лесовъдите в България.

Б

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

За едно и също нарушение на трудовата дисциплина работодателят може да наложи само едно дисциплинарно наказание

Отговор: Със сега действащата разпоредба на чл. 188 от КТ законодателят изчерпателно е определил три дисциплинарни наказания. Те могат да се прилагат само така, както са предвидени в закона. Работодателят не може да налага други видове дисциплинарни наказания освен установените в закона. Законът не допуска да се правят каквито и да било комбинации между отделните видове дисциплинарни наказания, нито към тях да се прибавят неблагоприятни последици, каквито законът не предвижда. В питания и сигнали се посочват случаи, при които при наложено дисциплинарно наказание по чл. 188, т. 1 и 2 от КТ - "забележка" и "предупреждение за уволнение", в заповедите се вписват и други видове наказание като преместване на по-ниско платена работа или лишаване за определен период от време от допълнително доплащане и т.н., които не са предвидени в закона. Работодателят няма право да прибавя второ наказание, защото разпоредбата на чл. 189, ал. 2 от КТ забранява работникът или служителят, веднъж наказан с едно дисциплинарно наказание, да бъде повторно наказан със същото или с друго дисциплинарно наказание все за същото деяние. При нару шаване на тази забрана всяко последващо наказание за същото нарушение е незаконно. Със самото налагане на дисциплинарните наказания "забележка" и "предупреждение за уволнение" те вече са изпълнени и вписането в заповедта на последващо наказание е нарушение на разпоредбата на чл. 189, ал. 2 от КТ, която определя: „за едно и също нарушение на трудовата дисциплина може да се наложи само едно дисциплинарно наказание.“

ВЪПРОС: По повод на подписани заповеди от директори на РДГ, ДГС и ДЛС, с които към предвидените в чл. 188 от Кодекса на труда три вида дисциплинарни наказания се прибавят и други с неблагоприятни имуществени последици за работниците и служителите, във Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървообработващата промишленост постъпиха питания: 1. Когато към дисциплинарните наказания „забележка“ или „предупреждение за уволнение“ се прибави и „понижение в длъжност“ или лишаване от допълнително доплащане за трудов стаж и професионален опит, глоба и т.н., не се ли налагат две наказания за едно и също деяние? и 2. След като измине една година от наложеното наказание, заличават ли се и въвеждат ли се и преназначенията на по-ниско платена длъжност ще бъде ли възстановен на заманата преди наказанието длъжност?

Полезно е да припомним, че: 1. В отменения през 1992 г. Кодекс на труда от 1986 г. с чл. 188, ал. 1, т. 4 се предвиждаше дисциплинарно наказание „преместване на по-ниско платена работа“, която съответства на специалността и квалификацията, или понижаване в квалификационна степен в предприятието за срок от 1 до 6 месеца. Нещо повече - разпоредбата на ал. 2 на чл. 188 предвиждаше, че „през времето, докато изтърпява дисциплинарното наказание по т. 4 на предходната алинея, работникът не може да прекратява единствено трудовото правоотношение с предизвес-

тие“. 2. С § 4, т. 2 от заключителните разпоредби на ПМС № 133 от 1993 г., с което бе приета Наредбата за допълнителни и други трудови възнаграждения, беше отменена точка 3 от ал. 1 на чл. 1 от ПМС № 72 от 1986 г. и приетата с него Наредба за трудовите възнаграждения в особени случаи (НТВОС).

След отмяната на НТВОС и стария текст на чл. 188 от КТ от 1986 г. вече е недопустимо към дисциплинарните наказания да се прикрепват и неблагоприятни имуществени последици, действали в отдавна отменената наредба и разпоредба. Работодателят няма повече право да налага отменени дисциплинарни наказания.

Предвиденото с разпоредбата на чл. 197 от Кодекса на труда залихвате на дисциплинарното наказание е акт, който залихвате от правния мир самото наказание и последиците от него. С изтичането на една година трудов стаж наказанието се залихвате по право. Няма значение дали през това време работникът или служителят е извършил или е бил наказан за друго нарушение.

Залихватането има действаща занапред сила да се премахнат последиците от наказанието и да се възстанови съществуващото положение отпреди неговото налагане.

СПРАВКА: чл. 186, чл. 188, чл. 189 и чл. 197 от Кодекса на труда.

**Николина НАНОВА
юрист при ФСОГСДП**

Посещение в Република Турция

Неотдавна група лесовъди от РДГ - Пловдив, посети за обмяна на опит Областната служба "Опазване на околната среда и горите" в Одрин, Турция.

Интерес представляват добре организираните горски разсадници, в които се произвеждат фиданки от бързорастящи дървесни видове, главно тополови от различни клонове, декоративни и други. Това са *Pinus halepensis* - видът, който е най-използван за залесяване в Турция, *Quercus coccifera*, *Quercus ilex*, *Quercus pubescens*, *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima* и други. Фиданките за декоративно производство са с много голямо видово и най-вече формово разнообразие, като преобладават кълбовидни и плачещи форми, предимно широколистни. Всички фиданки за декоративни цели са в контейнери, както и по-голямата част от фиданките за залесяване. Инфраструктурата на разсадниците е на много високо равнище - изградена е пътна и алейна мрежа, оросителна и капкова система за напояване, захранваща се от собствен водомя, бетонови клемки за контейнерите, разположени върху дренирана площадка, слънцезащитни мрежи, които са предвидени и против градушка. Смеската за пълнене на контейнерите се приготвя на площадка с инсталация за раздробяване, смесване и пълнене. В смеската се слагат торове и препрати. С произведените в горските разсадници фиданки от горскодървесни видове държавата регулира пазарните ценни и количеството на производството в цяла Турция.

По-голяма част от площи-

та на тополовото стопанство в Турция се стопаниска от частни стопани, при турнус на сеч около 10 години. Държавата не контролира движението на тополовата дърве-

метрови просеки с широколистна растителност.

Добивът на дървесина от горите държавна собственост се извършва от наети фирми. Продажбата на дър-

весината става на временен склад, без да се провеждат процедури за технологичната дървесина и дървата за огрев, и от централен склад - за останалите сортименти. Централният склад е разположен върху голи недървопроизводителни площи от държавния горски фонд и е с площ 250 декара. Само дървесината от тополови насаждения и култури се отдава на сечище на цена, формирана на обезличен кубичен метър. Продажбата от централен склад се извършва чрез провеждане на търгове от стопанствата за партиди дървесина, които се заприходяват от отговорника на склада. Номерата на партидите, номерът на заведдане и постъпилото количество са запишани върху самата дървесина на съответната фигура. Начинът на постъпване и заприходяване на дървесината на централен склад и документите, с които тя се транспортира от склада след продажбата ѝ, не позволяват дублиране на количества и поправка на издаваните документи. Всеки месец в ежедневник се обявява търг за продажба на дървесината за една или няколко партиди.

Посещението ни в Република Турция, макар и за кратко време, обогати познанията ни в областта на горското стопанство в тази страна.

Инж. Никола КАВАРДЖИКОВ

сина. Сравнително ниският турнус на тополовите култури се дължи на високите подпочвени води и добра воден баланс на крайречните територии, както и на прилагането на съответна агротехника, необходима за тополова - топлене, кастрене и механизирано отглеждане до турнусната възраст. С оглед регулиране на цените на тополовата дървесина в някои случаи турнусът в тополови култури се удължава с няколко години.

Правят впечатление създадените огромни иглолистни масиви предимно от *P. halepensis var. Brutia*. В тези масиви има и естествени нааждения от същия дървесен вид с възраст над 120 години. Преди да започне залесяването, тези площи са били застриги от дъбови закелявачи гори. Сега горите, които бяха обект на нашето посещение, се стопаничат добре. На места се наблюдава и естествено семенно възобновяване. Районът е с гора на пожароопасност, затова държавата е осигурила всичко необходимо за бързо реагиране при възникване на пожар. На места с добра видимост са изградени бетонни противопожарни кули с мобилна радиовъръзка. Направена е хеликоптерна площадка и са осигурени противопожарни коли с висока проходимост, хеликоптерно дено и поддържащ персонал към него през целия пожароопасен сезон. В масивите се изграждат и 50-

шения в различни ситуации на открито.

В лагерите ще вземат участие ученици от СОУ "Васил Левски" - с. Коларово, СОУ "Братя Каназиреви" - Разлог, и Центъра за работа с деца в Банско.

Проектът включва провеждането на два лагера - на територията на Природен парк "Беласица" (х. "Беласица", 8-10 април) и на територията на Национален парк "Пирин" (х. "Яворов", 13-15 май).

Провеждането на регионалните доброволчески лагери се финансира от Фондация "Америка за България" чрез Корпуса на мира.

**София ИЛКОВА - ст. експерт
биоразнообразие и връзки
с обществеността в ДПП "Беласица"**

Нови книги

Инж. Христо Въчовски
"Управление и стопанизване на горите през втората половина на ХХ и началото на ХХI век", Сборник от избрани статии и други публикации, Издателство "Фараго", София, 2011 г.

Представеният сборник е от 309 страници. Съдържанието е изложено в предговор и 6 тематични направления, с включени в тях 38 части от книги и други публикации, представящи промените в управлението и стопанизването на горите в България през втората половина на миналия и началото на настоящия век.

Заслужава адмирации апостолският дух, упоритостта, волята и смелостта на инж. Христо Въчовски да събере и представи по-важните части от своите публикации с данни, както и да направи своите коментари, анализи и обобщения за развитието на горите и горското стопанство на България през втората половина на 1992-2009 г. - анализи и предложения за насоките във възможността на горите, промоции и предложение за обновяването на горите, продуктивно и устойчиво горско стопанство, както и за решаване на проблемите на българското горско стопанство при налагането на концепцията за многоцелевото и многофункционалното стопанизване на горите.

В четвърта част "Горска промишленост и търговия" са представени публикации на автора за развитието на дървообработващата индустрия и на търговията с дървени материали и изделия от дървесина на България през ХХ в., както и прогнозата за добив, ползване и потребление на области дървесина и изделия от нея в различни варианти за периода 2025-2035 г. Макар и накратко, е направен преглед на търговията с дървесина и изделия от нея, състоянието на горското стопанство и неговото раз-

витие в отделните периоди от време.

"Горите в края на ХХ век" е петата част, която съдържа данни и обобщения на автора за изменението на площта, състава, възрастовата структура, запаса, природа и ползването на горите на България към 2000 година.

В шеста част "Обществена дейност" са представени текстовете на два доклада за ролята и мястото на професионалните съюзи за решаване на производствените и социалните проблеми и за просперитета на горския сектор на Република България в периода до 1989 година.

Представеният от автора набор от публикации изпълнява поставената индиректно в предговора задача - да обобщи и да остави във времето свидетелства за отмечали събития и факти, които обясняват защо и как са взети съответни решения, как е обоснована, как е осъществена и какви са резултатите от прилагането на съответната политика. Представянето на книга може да се приема и като справочник с обобщени данни, позиции и виждания по различните тематични направления на един активен участник в реалния процес на управлението и стопанизването на горите на България.

Препоръчвам книгата на специалистите от практиката на управление и стопанизване на горите. Предложените позиции биха подпомогнали широтата на погледа при вземане на настоящи и бъдещи решения. Книгата би била особено полезна за научните работници, изследователите, студентите, докторантите и специализантите от ЛТУ, ИГ при БАН, както и за всички читатели, които искат да се запознаят с развитието на горската политика и промените в концепцията на лесовъдството за стопанизване на горите.

Доц. Иван ПАЛИГОРОВ

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД
София 1797, ж.к. „Младост“ - 2, ул. „Андрей Ляпчев“ №72
тел. 975 30 76; 0888 28 17 11, 0888 28 74 62
www.husqvarna.bg; e-mail: info@husqvarna.bg